

Päätös

23.10.2025

VN/9459/2025

VN/9459/2025-OKM-4

Pohjois-Karjalan Koulutuskuntayhtymä

Ammatillisen koulutuksen toiminnanohjauksen kokeilulupa ajalle 1.1.2026 - 31.12.2033

Ammatillisen koulutuksen toiminnanohjauksen kokeilun tarkoitus ja tavoitteet

Laki ammatillisen koulutuksen toiminnanohjauksen kokeilusta (1077/2024, jatkossa kokeilulaki) tuli voimaan 1.1.2025. Lain nojalla järjestetään ammatillisen koulutuksen toiminnanohjauksen kokeilu ajalla 1.1.2026-31.12.2033. Kokeilulain 1 §:n mukaan kokeilun tarkoituksena on selvittää, miten ammatillisen koulutuksen järjestämislupien laajentamisella ja neuvottelumenettelyyn perustuvalla toiminnanohjauksella voidaan vahvistaa ammatillisen koulutuksen laatua, vaikuttavuutta ja saavutettavuutta.

Kokeilun tavoitteena on myös lisätä koulutuksen järjestäjän, hallinnon ja alueen välistä vuoropuhelua ja mahdollistaa yhteisen tilannekuvan luominen. Lisäksi kokeilun avulla kevennetään järjestämislupasäätelyä siten, että se vähentäisi koulutuksen järjestäjien ja opetushallinnon normitaakkaa ja hallinnollista työtä.

Haku toiminnanohjauksen kokeiluun ja päätösprosessi

Toiminnanohjauksen kokeilua varten opetus- ja kulttuuriministeriö jakoi Manner-Suomen kokeilulain 9 §:n nojalla alueisiin, joita on viisi. Alueet ja sieltä valittavien koulutuksen järjestäjien määrä on seuraava:

- alue P (Kainuu, Lappi, Pohjois-Pohjanmaa), viisi koulutuksen järjestäjää
- alue I (Etelä-Karjala, Etelä-Savo, Kymenlaakso, Pohjois-Karjala, Pohjois-Savo), kuusi koulutuksen järjestäjää
- alue L (Etelä-Pohjanmaa, Keski-Pohjanmaa, Pohjanmaa, Satakunta, Varsinais-Suomi), kahdeksan koulutuksen järjestäjää
- alue K (Kanta-Häme, Keski-Suomi, Pirkanmaa, Päijät-Häme), kahdeksan koulutuksen järjestäjää

Postiosoite
Postadress
Postal Address
Opetus- ja kulttuuriministeriö

Käyntiosoite
Besöksadress
Office

Puhelin
Telefon
Telephone

Faksi
Fax
Fax

s-posti, internet
e-post, internet
e-mail, internet

- alue E (Uusimaa), 13 koulutuksen järjestäjää

Kaikki ammatillisen koulutuksen järjestäjät sijoitettiin kokeilussa sovellettaville alueille ensisijaisesti järjestämislupaan merkityn kotipaikan maakunnan perusteella. Niissä tapauksissa, joissa koulutuksen järjestämislupaan merkitty toiminta-alue on eri kuin järjestämislupaan merkitty kotipaikka, on koulutuksen järjestäjä sijoitettu siihen maakuntaan, johon järjestämislupaan merkitty ensisijainen toiminta-alue kuuluu. Lisäksi niissä tapauksissa, joissa koulutuksen järjestäjän pääasiallinen toiminta järjestetään muualla kuin järjestämisluvassa mainitussa kotipaikassa, on koulutuksen järjestäjä sijoitettu siihen alueeseen, johon se maakunta, jossa sen koulutus on pääasiallisesti toteutunut, kuuluu. Kokeiluun valittavien koulutuksen järjestäjien lukumäärän perusteena on kyseisen alueen koulutuksen järjestäjien opiskelijavuosimäärän suhteellinen osuus valtakunnallisesta opiskelijavuosien kokonaismäärästä.

Haku toiminnanohjauksen kokeiluun alkoi 31.1.2025 ja päättyi 28.3.2025. Opetus- ja kulttuuriministeriö toimitti tulleet kokeiluhakemukset Kansallisen koulutuksen arviointikeskus Karville. Karvi arvioi hakemukset ja pisteytti niiden perusteella hakijat. Pisteytyksen perusteena käytettiin kokeilulain 8 §:n mukaisia valintakriteereitä. Opetus- ja kulttuuriministeriö kuuli 29.8.2025 – 26.9.2025 hakijoita niiden hakemuksestaan saamasta pisteytyksestä hallintolain (434/2003) edellyttämällä tavalla.

Koulutuksen järjestäjän hakemus ja kuuleminen

Pohjois-Karjalan Koulutuskuntayhtymä (myöhemmin hakija) on 26.03.2025 päivätyllä hakemuksellaan hakenut ammatillisen koulutuksen toiminnanohjauksen kokeilulupaa 1.1.2026 alkaen.

Opetus- ja kulttuuriministeriö kuuli hallintolain 33–34 §:ien mukaisesti 29.8.2025 päivätyllä kirjeillään kokeilulupaa hakeneita koulutuksen järjestäjiä järjestäjäkohtaisesti pistemäärästä, jonka Kansallisen koulutuksen arviointikeskus Karvi oli antanut hakijan kokeilulupahakemuksesta.

Pohjois-Karjalan Koulutuskuntayhtymä toimitti määräaikaan 26.9.2025 mennessä ministeriöön vastineensa.

Opetus- ja kulttuuriministeriö toteaa, että koulutuksen järjestäjän vastineesta ei ilmennyt sellaisia vaatimuksia tai selvityksiä, jotka vaikuttavat asian ratkaisuun.

Päätös hakemukseen

Opetus- ja kulttuuriministeriö myöntää kokeilulain 3, 7, 8 ja 9 §:n nojalla Pohjois-Karjalan Koulutuskuntayhtymälle ammatillisen koulutuksen toiminnanohjauksen kokeiluluvan ajalle 1.1.2026 – 31.12.2033. Kokeilulupa korvaa ammatillisesta koulutuksesta annetun lain 22 §:n mukaisen tutkintojen ja koulutuksen järjestämisluvan kokeilun ajaksi.

Liitteenä ammatillisen koulutuksen toiminnanohjauksen kokeilulupa ajalle 1.1.2026 – 31.12.2033.

Sovellettavat säädökset

Kokeilulain 3 §:n 1 momentin mukaan opetus- ja kulttuuriministeriö myöntää hakemuksesta ammatillisen koulutuksen toiminnanohjauksen kokeiluluvan. Kokeilulupa korvaa ammatillisesta koulutuksesta annetun lain 22 §:n mukaisen tutkintojen ja koulutuksen järjestämisluvan kokeilun ajaksi.

Kokeilulain 7 §:n mukaan kokeilulupaa voi hakea koulutuksen järjestäjä, jolla tämän lain voimaan tullessa on ammatillisesta koulutuksesta annetun lain 22 §:ssä tarkoitettu tutkintojen ja koulutuksen järjestämislupa.

Kokeilulain 8 §:n mukaan kokeilulupa voidaan myöntää hakijalle, jolla on kokeilun tarkoitus huomioiden:

- 1) perustelut kokeiluun hakeutumiselle;
- 2) mahdollisuudet muuttaa ja uudistaa toimintaansa;
- 3) toiminnalliset edellytykset tutkintojen ja koulutuksen asianmukaiseen järjestämiseen;
- 4) riittävä yhteistyö työ- ja elinkeinoelämän kanssa hakijan toiminta-alueella;
- 5) riittävät laadunhallintamenettelyt.

Lisäksi koulutuksen järjestäjällä on oltava taloudelliset edellytykset tutkintojen ja koulutuksen asianmukaiseen järjestämiseen.

Kokeilulain 9 §:n 1-2 momentin mukaan toiminnanohjauksen kokeiluun valitaan 40 koulutuksen järjestäjää. Valintaa varten opetus- ja kulttuuriministeriö jakaa Suomen koulutuksen järjestämisen ja väestöpohjan perusteella tarkoituksenmukaisiin alueisiin. Alueelta kokeiluun valittavien koulutuksen järjestäjien lukumäärän perusteena on kyseisen alueen koulutuksen järjestäjien opiskelijavuosimäärän suhteellinen osuus valtakunnallisesta opiskelijavuosien kokonaismäärästä. Valtakunnallisella opiskelijavuosien kokonaismäärällä tarkoitetaan vuodelle 2025 opetus- ja kulttuuri-toimen rahoituksesta annetun lain (1705/2009) 10 §:n 1 momentissa tarkoitettulla päätöksellä myönnettyjä tavoitteellisia opiskelijavuosia.

Pykälän 3 momentin mukaan Kansallinen koulutuksen arviointikeskus pisteyttää hakijat. Pisteytyksen perusteena käytetään 8 §:ssä säädettyjä kokeiluluvan myöntämisedellytyksiä. Kokeiluun valitaan alueittain eniten pisteitä saaneet koulutuksen järjestäjät siten, että kokeiluun osallistuvia koulutuksen järjestäjiä valitessaan opetus- ja kulttuuriministeriö huolehtii siitä, että:

- osallistujia on molemmilla kansalliskielillä;
- osallistuvien kokonaisuus on valtakunnallisesti riittävä opiskelijavuosimäärältään;
- osallistuvien kokonaisuus on riittävän monipuolinen tutkintotarjonnaltaan;
- osallistuvien kokonaisuudessa on mukana sekä julkisoikeudellisia että yksityisoikeudellisia koulutuksen järjestäjiä.

Kokeilulain 3 §:n 2 momentin mukaan kokeiluluvan saaneella koulutuksen järjestäjällä on oikeus järjestää:

- 1) ammatilliseen tutkintorakenteeseen kuuluvia ammatillisia perustutkintoja, ammattitutkintoja ja erikoisammattitutkintoja;
- 2) ammatillisesta koulutuksesta annetun lain 30 §:ssä tarkoitetun koulutuksen hankinnan kautta oppisopimuskoulutuksena kaikkia ammatilliseen tutkintorakenteeseen kuuluvia ammatillisia perustutkintoja, ammattitutkintoja ja erikoisammattitutkintoja mukaan lukien lain 5 §:ssä tarkoitetut tutkinnot; sekä
- 3) vankilaopetusta.

Pykälän 3 momentin mukaan koulutusta voi järjestää tarvittaessa myös työvoimakoulutuksena. Pykälän 4 momentin mukaan työhön ja itsenäiseen elämään valmistavaa koulutusta, vaativaa erityistä tukea sekä urheilijoiden ammatillista koulutusta saavat järjestää ne kokeiluluvan saaneet koulutuksen järjestäjät, joilla kokeilulain voimaan tullessa on ollut oikeus järjestää kyseisiä koulutuksia.

Pykälän 5 momentin mukaan liikenteen palveluista annetun lain (320/2017) 35 §:ssä tarkoitettuna perustason ammattipätevyyskoulutusta tai jatkokoulutusta antavana koulutuskeskuksena saavat toimia ne kokeiluluvan saaneet koulutuksen järjestäjät, joilla kokeilulain voimaan tullessa on ollut oikeus järjestää kyseistä koulutusta.

Pykälän 6 momentin mukaan ammatillisesta koulutuksesta annetun lain 26 §:ssä tarkoitettu opiskelijavuosien enimmäismäärä on se, joka koulutuksen järjestäjälle on mainitun lain 22 §:ssä tarkoitetussa järjestämisluvassa määrätty kokeilun alkaessa.

Ammatillisen koulutuksen toiminnanohjauksen kokeilusta annetun opetus- ja kulttuuriministeriön asetuksen (880/2025) mukaan opetus- ja kulttuuriministeriö päätöksellä ammatillisen koulutuksen kokeilusta annettavaan järjestämislupa voidaan tehdä asetuksessa mainittuja tutkintoja ja osaamisaloja koskevia rajoituksia.

Kokeilulain 4 §:n mukaan kokeiluluvan opetus- ja tutkintokielet ovat samat, jotka koulutuksen järjestäjälle on ammatillisesta koulutuksesta annetun lain 22 §:n mukaisessa järjestämisluvassa määrätty. Koulutuksen järjestäjän on annettava opetusta näillä kielillä. Sen lisäksi koulutuksen järjestäjän tutkintokieli voi olla englanti.

Kokeilulain 6 §:n mukaan kokeiluluvassa määrätään koulutuksen järjestäjän toiminta-alueesta, jonka osaamistarpeisiin koulutuksen järjestäjän toiminta ensisijaisesti vastaa. Koulutuksen järjestäjä vastaa ensisijaisesti toiminta-alueensa oppivelvollisten ja muiden opiskelijoiden kouluttamisesta. Koulutuksen järjestäjällä on velvollisuus järjestää osaamistarpeen mukaisesti tutkintoja ja koulutusta kokeiluluvassa määrättyllä toiminta-alueella. Toiminta-alueen lisäksi tutkintoja ja koulutusta voi järjestää myös muualla Suomessa, ei kuitenkaan Ahvenanmaan maakunnassa.

Toiminta-alueeksi määrätään se alue, joka tämän lain voimaan tullessa on ollut koulutuksen järjestäjän järjestämisluvassa määrätty toiminta-alue. Koulutuksen järjestäjä voi 3 §:ssä tarkoitetussa hakemuksessaan esittää muutoksia toiminta-alueeseensa koulutustarpeeseen liittyvästä perustellusta syystä.

Ammatillisesta koulutuksesta annetun lain 27 §:n 4 momentin mukaan järjestämisluvassa voidaan määrätä myös muista velvoitteista, jos koulutuksen saatavuuden turvaaminen tai muut tutkintojen ja koulutuksen järjestämiseen liittyvät syyt sitä

edellyttävät. Lisäksi järjestämisluvassa voidaan määrätä tutkintojen ja koulutuksen järjestämiseen liittyvistä ehdoista sekä kehittämis- ja muista tehtävistä.

Perustelut

Kansallinen koulutuksen arviointikeskus Karvi on arvioinut hakemuksen ja pisteyttänyt sen kokeilulain 8 §:n nojalla seuraavasti: 86,9. Pisteytyksen perusteella koulutuksen järjestäjä on kokeilulain 9 §:n 1 momentissa tarkoitetulla alueella I kokeiluun valittavien koulutuksen järjestäjien joukossa.

Pisteytyksen perusteella valittavat koulutuksen järjestäjät muodostavat sellaisen kokonaisuuden, että kokeilulain 9 §:n 3 momentin edellytykset kokeilun toteuttamiseksi toteutuvat. Näin ollen opetus- ja kulttuuriministeriön ei tarvitse käyttää mainitussa momentissa säädettyä harkintavaltaansa kokeilujärjestäjien valinnassa.

Opetushallituksen keväällä 2025 tekemän selvityksen perusteella kokeilulain 8 §:n mukaiset taloudelliset edellytykset tutkintojen ja koulutuksen asianmukaiseen järjestämiseen täyttyvät kaikkien koulutuksen järjestäjien osalta. Näin ollen hakijan taloudelliset edellytykset kokeiluluvan myöntämiselle täyttyvät myös.

Kokeiluluvan sisältö

Tutkinnot ja koulutus

Koulutuksen järjestäjällä on oikeus järjestää kaikkia ammatilliseen tutkintorakenteeseen kuuluvia ammatillisia perustutkintoja, ammattitutkintoja ja erikoisammattitutkintoja lukuun ottamatta tutkintoja ja osaamisaloja, jotka rajataan koulutuksen järjestäjän kokeiluluvan ulkopuolelle kokeilulain 5 §:n ja kokeiluasetuksen nojalla. Koulutuksen järjestäjällä on oikeus järjestää asetuksella rajattuja koulutuksia, jos koulutuksen järjestäjällä on kokeilun alkaessa ollut oikeus järjestää kyseisiä koulutuksia. Tutkinnot ja osaamisalat, joita koulutuksen järjestäjällä on oikeus järjestää, todetaan liitteenä olevassa kokeiluluvassa. Tutkintoja ja osaamisaloja, joita koulutuksen järjestäjällä ei ole oikeus järjestää, ei näin ollen todeta kokeiluluvassa.

Koulutuksen järjestäjällä on oikeus järjestää vaativaa erityistä tukea sekä työhön ja itsenäiseen elämään valmentavaa koulutusta, jos koulutuksen järjestäjällä on kokeilulain voimaan tullessa ollut oikeus järjestää kyseisiä koulutuksia.

Koulutuksen järjestäjällä on oikeus järjestää urheilijoiden ammatillista koulutusta, jos koulutuksen järjestäjällä on kokeilulain voimaan tullessa ollut oikeus järjestää kyseistä koulutusta.

Koulutuksen järjestäjällä on oikeus järjestää perustason ammattipätevyyskoulutusta tai toimia jatkokoulutusta antavana koulutuskeskuksena, jos koulutuksen järjestäjällä on kokeilulain voimaan tullessa ollut oikeus järjestää kyseistä koulutusta.

Koulutusta voidaan järjestää myös työvoimakoulutuksena.

Opetus- ja tutkintokieli

Koulutuksen järjestäjän opetus- ja tutkintokielet ovat samat, jotka koulutuksen järjestäjälle on ammatillisesta koulutuksesta annetun lain 22 §:n mukaisessa järjestämisluvassa määrätty. Koulutuksen järjestäjän on annettava opetusta näillä kielillä. Sen lisäksi koulutuksen järjestäjän tutkintokieli voi olla englanti.

Opiskelijavuodet

Koulutuksen järjestäjän kokeiluluvan enimmäisopiskelijavuosimäärä on se, jonka opetus- ja kulttuuriministeriö on koulutuksen järjestäjälle 1.1.2026 alkaen määrännyt. Opetus- ja kulttuuriministeriö on muuttanut ammatillisen koulutuksen järjestämisluvut syksyllä 2025 vastaamaan 1.1.2026 voimaan tulevaa ammatillisesta koulutuksesta annetun lain 26 §:n säännöstä opiskelijavuosien enimmäismäärästä.

Toiminta-alue

Koulutuksen järjestäjän toiminta-alue on se alue, joka kokeilulain voimaan tullessa on ollut koulutuksen järjestäjän järjestämisluvassa määrätty toiminta-alue.

Muut oikeudet, velvollisuudet, ehdot ja tehtävät

Koulutuksen järjestäjällä on oikeus järjestää ammatillisesta koulutuksesta annetun lain 30 §:ssä tarkoitetun koulutuksen hankinnan kautta oppisopimuskoulutuksena kaikkia ammatilliseen tutkintorakenteeseen kuuluvia ammatillisia perustutkintoja, ammattitutkintoja ja erikoisammattitutkintoja mukaan lukien kokeilulain 5 §:ssä tarkoitetut rajoitetut tutkinnot ja osaamiset.

Koulutuksen järjestäjällä on oikeus järjestää vankilaopetusta.

Järjestäessään vankilaopetusta kokeiluluvan saaneen koulutuksen järjestäjän tulee toimia yhteistyössä muiden vankilaopetusta järjestävien ammatillisen koulutuksen järjestäjien kanssa.

Säädökset, joihin päätös perustuu

Laki ammatillisen koulutuksen toiminnanohjauksen kokeilusta (1077/2024)

Laki ammatillisesta koulutuksesta (531/2017)

Hallintolaki (434/2003)

Opetus- ja kulttuuriministeriön asetus ammatillisen koulutuksen toiminnanohjauksen kokeilusta (880/2025)

Maksutta

Laki ammatillisen koulutuksen toiminnanohjauksen kokeilusta (1077/2024), 3 § 1 mom.

Muutoksenhaku

Tähän päätökseen saa hakea muutosta valittamalla Itä-Suomen hallinto-oikeuteen. Valitus saadaan tehdä sillä perusteella, että päätös on lain vastainen. Valitusaika on 30 päivää päätöksen tiedoksisaannista. Liitteenä olevasta valitusosoituksesta ilmenee, miten muutosta haettaessa on meneteltävä.

Lisätietoja

Lisätietoja päätöksestä antaa opetusneuvos Anne Ekroth puh. 0295 3 30104, etunimi.sukunimi@gov.fi

Opetusministeri

Anders Adlercreutz

Opetusneuvos

Anne Ekroth

Liitteet Ammatillisen koulutuksen toiminnanohjauksen kokeilulupa ajalle 1.1.2026 - 31.12.2033
Valitusosoitus Itä-Suomen hallinto-oikeuteen

Jakelu Pohjois-Karjalan koulutuskuntayhtymä

Tiedoksi Opetushallitus
Tilastokeskus
TEM Työ- ja elinkeinoministeriö
OM Oikeusministeriö
RISE Rikosseuraamuslaitos
Etelä-Suomen aluehallintovirasto/ Opetus- ja kulttuuritoimen vastuualue
Itä-Suomen aluehallintovirasto/ Opetus- ja kulttuuritoimen vastuualue
Lapin aluehallintovirasto/ Opetus- ja kulttuuritoimen vastuualue
Lounais-Suomen aluehallintovirasto/ Opetus- ja kulttuuritoimen vastuualue
Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirasto/ Opetus- ja kulttuuritoimen vastuu-
alue
Pohjois-Suomen aluehallintovirasto/ Opetus- ja kulttuuritoimen vastuualue
Varsinais-Suomen ELY-keskus
Uudenmaan ELY-keskus
Satakunnan ELY-keskus
Pohjois-Savon ELY-keskus
Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus
Pohjois-Karjalan ELY-keskus
Pohjanmaan ELY-keskus
Pirkanmaan ELY-keskus
Lapin ELY-keskus
Keski-Suomen ELY-keskus
Kainuun ELY-keskus
Kaakkois-Suomen ELY-keskus
Hämeen ELY-keskus
Etelä-Savon ELY-keskus
Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus

VN/9459/2025-OKM-4

Seuraavat henkilöt ovat allekirjoittaneet tämän asiakirjan sähköisesti /

Följande personer har undertecknat denna handling elektroniskt /

This document has been signed electronically by the following persons: